

El llenguatge

Engolir

17/X/1980

El verb *empassar-se*, usat únicament com a verb pronominal, és una creació específica del català: prové, clarament, del verb *Passar*, amb l'adjunció del prefix *en*. Bé que amb el seu significat actualment més usual de «fer passar (quelcom) gola avall, de la boca a l'esòfag» presenta una abundant sinonímia, com *enviar-se*, *englotir* —que el Diccionari Fabra ja afegeix a la definició que hem transcrit, per tal de precisar-la més—, *engolir*, *endrapar* i encara uns quants més, és, segurament, el més habitual de tots ells, si més no en una bona part del nostre domini lingüístic, especialment a Barcelona. En la llengua antiga es deia més aviat *enviar-se* i deu ésser modernament que ha anat essent desplaçat gradualment per *empassar-se*. El verb *empassar-se* també és molt usat, en sentit figurat, en frases com *empassar-se un llibre* (llegir-lo amb afany), *empassar-se un disgust* (resignar-s'hi) i *empassar-se una mentida* (creure-se-la).

En el llenguatge col·loquial poc acurat és força freqüent l'ús del castellanisme «*tragar*», però aquest ús no se sol estendre a la llengua culta o escrita, car hi és fàcilment evitat amb el recurs normal del verb *empassar-se*, que tothom coneix com a equivalent del castellà «*tragarse*». En canvi, en aquesta mateixa expressió de la llengua —culta o escrita— hom no deixa d'incórrer amb tota naturalitat en un castellanisme de la mateixa significació, «*engullir*», que podem sorprendre sovint en textos impresos però no revisats per un corrector expert —tal com ara ha esdevingut escandalosament habitual en moltes publicacions—, en parlaments, discursos i intervencions radiofòniques i televisives. «*Engullir*», doncs, és tan inadmissible com «*tragar*» i, generalment, pot ésser igualment substituït per *empassar-se*. Però en català posem també el verb corresponent a «*engullir*» del castellà, el qual revesteix la forma *engolir*, ja que és un derivat de *gola*, amb el prefix formatiu *en*, que és, naturalment, la forma preferible amb què es pot traduir o substituir «*engullir*», perquè el significat hi equival exactament. Efectivament, es molt adequat de fer servir també el verb *engolir* significant «fer desaparèixer de sobte dins un abisme, un corrent, etc». Alguns dels qui recorren al castellanisme «*engullir*» se sotmeten, a més, a la conjugació del castellà i diuen, així, «*engull*» o «*engullen*». El verb *engolir*, com la majoria dels verbs del tercer grup, es un verb incoatiu. Cal dir, per tant, *engoleix* i *engoleixen*.

Albert Jané